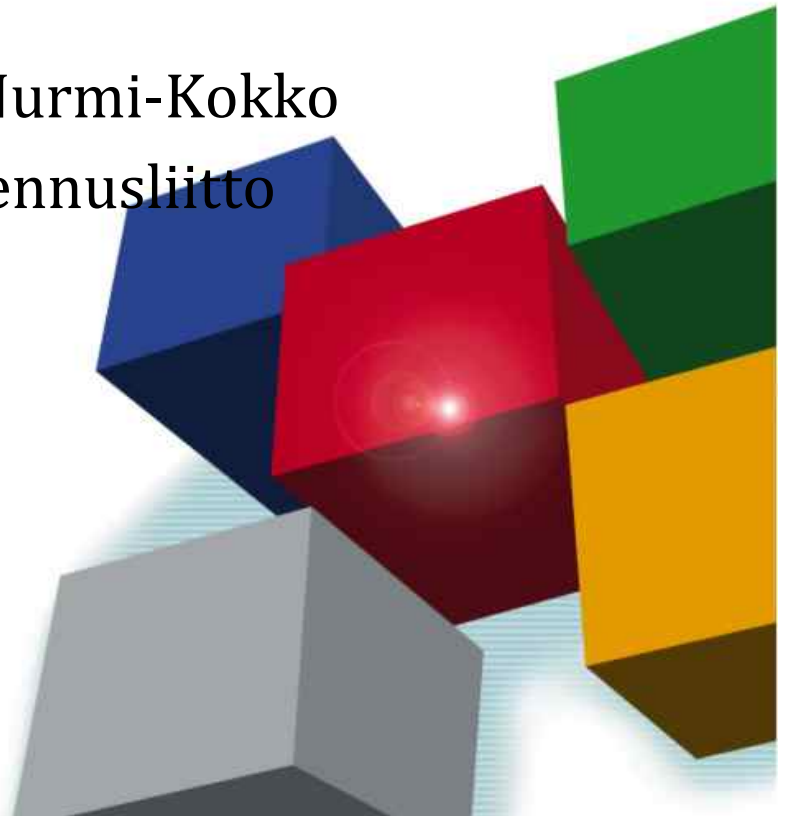

Työhyvinvointi ja kuntoutus

Ratuke – syysseminaari

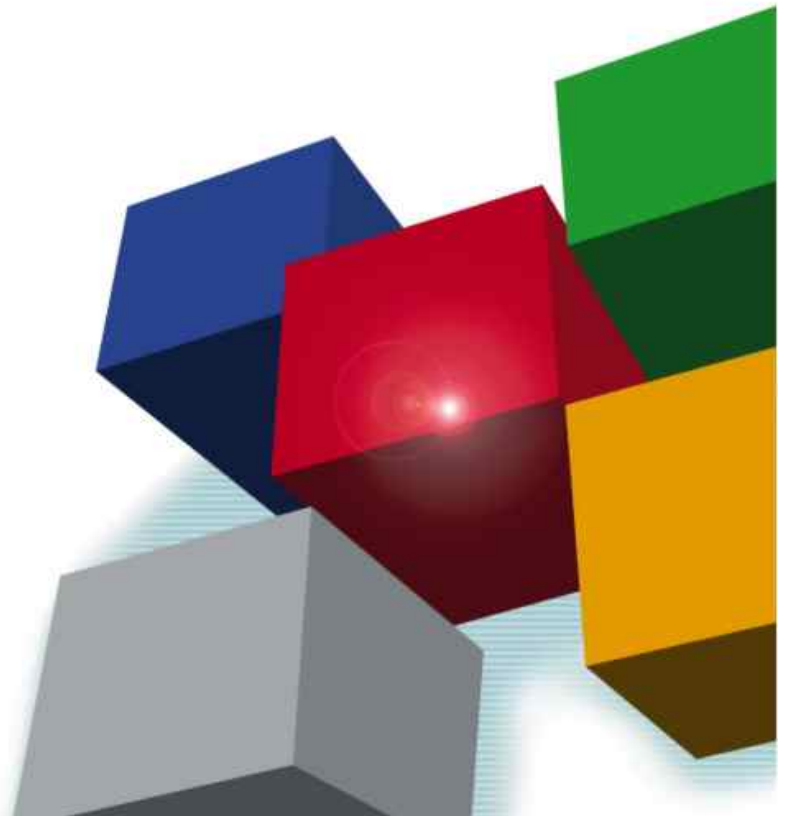
11.11.2010

Tiina Nurmi-Kokko
Rakennusliitto

Työhyvinvointi

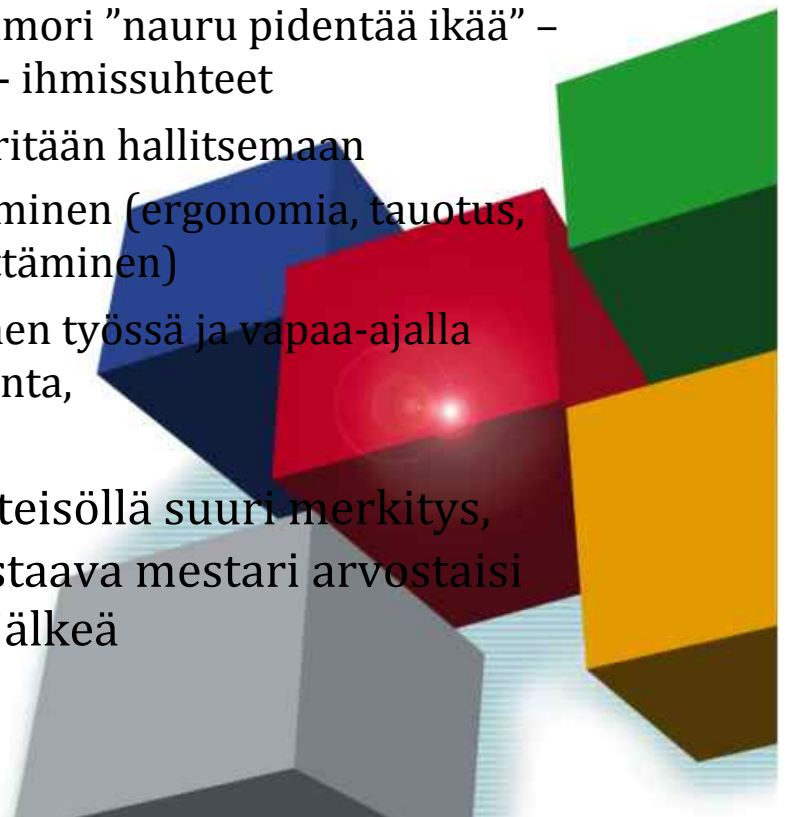
- Työ on mielekästä ja sujuvaa turvallisessa, terveyttä edistävässä ja työuraa tukevassa työ-ympäristössä ja työyhteisössä (TTL 2009)
- Jotta työhyvinvointi toteutuisi, on TYÖKYVYN riitettävä työn asettamiin vaatimuksiin

Helena Rytönen
Eteran 3T-tutkimus 2010:

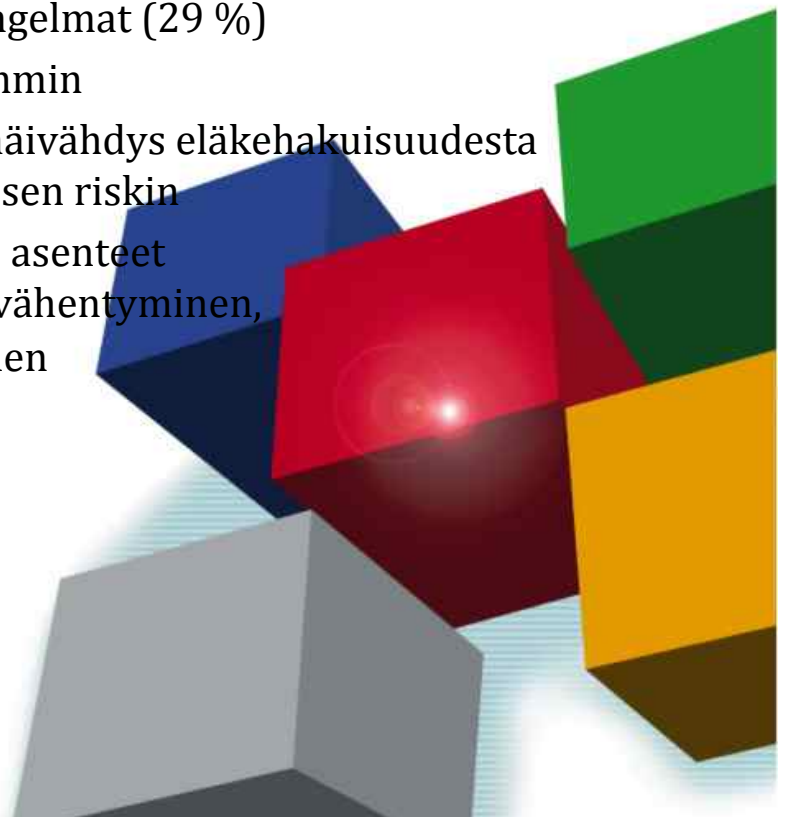
” Työolot, terveys ja työkyky raskailla aloilla 10 v.”

- Rakentajien ja puutyöntekijöiden todetaan ammentavan hyvinvointia ja voimaa mm.
 - Ensisijassa perheeltä, levosta ja sosiaalisista suhteista
 - Työstä; työn merkitys elämässä suuri, alati vaihtuva työllisyystilanne, pätkätyöt tai jatkuvat, pitkät työsuhteet
 - Työn tekeminen koetaan kuitenkin mielekkääksi, elämään sisältöä antavaksi
 - Myönteisyys ja huumori ”nauru pidentää ikää” – stressin laukaisija, - ihmissuhteet
 - Työtä ja elämää pyritään hallitsemaan
 - Työn viisaasti tekeminen (ergonomia, tautotus, turhien riskien välttäminen)
 - Itsestä huolehtiminen työssä ja vapaa-ajalla (harrastukset ,liikunta, ystävät, perhe)
- Johtamisella ja työyhteisöllä suuri merkitys, > että työnantaja/vastaava mestari arvostaisi työntekijöitä ja työn jälkeä

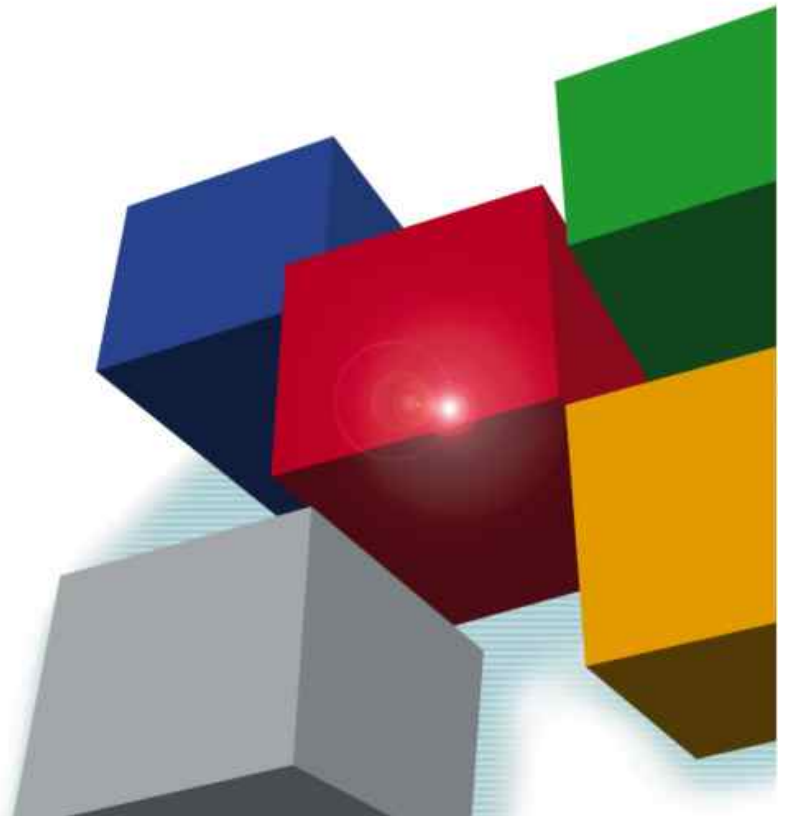
Mitä ongelmia sitten on, miksi ei jakseta

- 3 T – 10 v. tutkimuksen mukaan:
 - Riski työkyvyttömyydestä kasvaa heti 30 v. jälkeen 6-kertaiseksi
 - Terveys (heikko terveys nostaa riskin 2-3-kertaiseksi)
 - Sairaudet ja sairauspoissaolot, jos sairausloman pituus kasvaa -> paluu työelämään vaikeutuu
 - Vakava stressi ja psyykkisiä voimia vähän ratkaista riskiriitoja, ei tunneta itseään
 - Tulesoireet usein (n. 31 % työkyvyttömyyseläkkeistä) tavanomaisia
 - Mielen terveyden ongelmat (29 %)
 - Nuoret, entistä aiemmin
 - Työkyky: Pienikin häivähdys eläkehakuisuudesta muodostaa 2-kertaisen riskin
 - Nuoren sukupolven asenteet (työn merkityksen vähentyminen, lowgrading, vapauden korostuminen)

Työpäivän jälkeen 60 % koki ainakin silloin tällöin olevansa kohtuuttoman uupunut

- eniten uupuivat 40 – 59 – vuotiaat (yli 60 % vastanneista)
- Vireyttä, toiveikkuutta ja arkipäivän toimien antamaa iloa = psyykkisiä voimavaroja entistä vähemmän (kymmenessä vuodessa 84 % > 75 %)

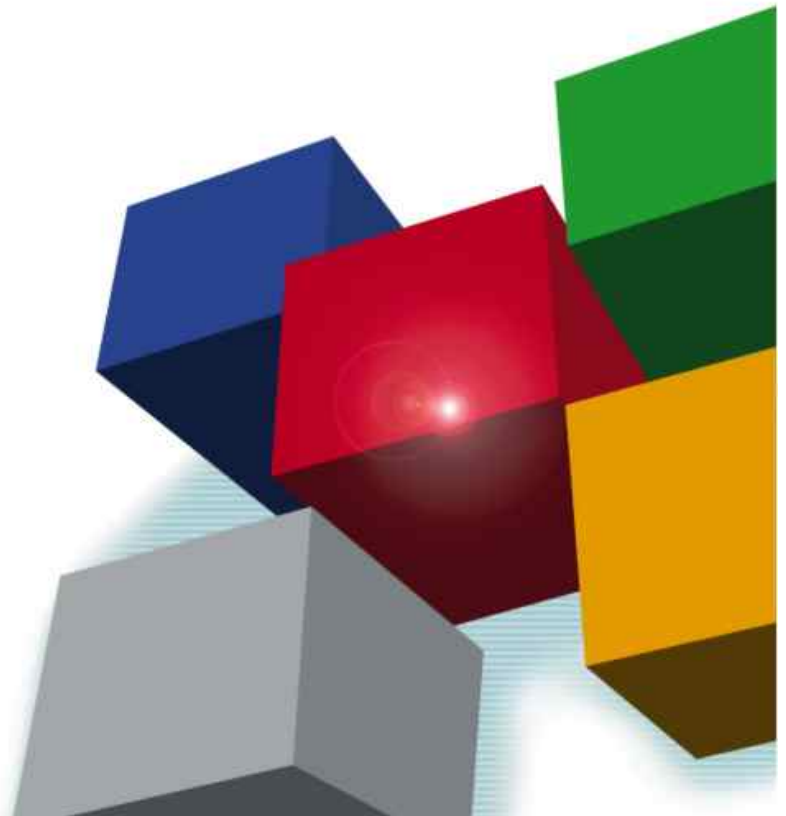
Työelämä rakennusaloilla muodostaa myös riskitekijöitä

- Työtaturmariskin kokeminen on kasvanut, huomataan että ”riskillä tehdään”
- Edelleen 1/5-osa pitää tapaturman syynä sattumaa!
- Suurimmat ”syylliset” tapaturmiin ovat vastaajien mukaan olleet ”kiire” ja omat työtavat, välinpitämättömyys turvallisuusmääräyksistä
- Valitettavasti nuorille sattuu enemmän tapaturmia kuin vanhemmille
- Kiire aikataulut, urakkatyö, ulkomaisen työvoiman voimakas lisääntyminen ja kieli-ongelmat/ rakentamisen kulttuuriongelmat, tiedon, taidon ja asenteiden puutteellisuus

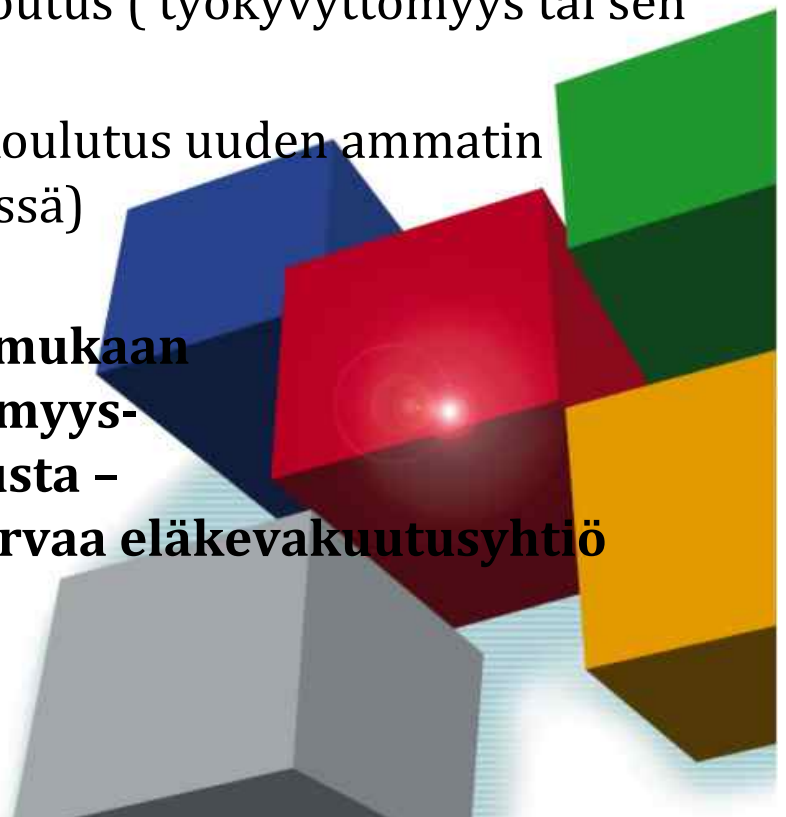
Riskit luokiteltuina

- 1/3: Perinteiset riskit
(tules - ongelmat ja työturvallisuus)
- 1/3: Psykososiaaliset kysymykset ja työn
organisointi sekä kehittäminen ->
johtamiseen liittyvät ongelmat!
- 1/3: Elintavat, elämäntapa, asenne

Työkykyä ylläpitävä kuntoutukset -> aivan liian vähän käytetty keino

- Yrityskohtaiset kuntoutusohjelmat esim. TYK ja ASLAK (suurimmat rakennusalan yritykset käyttävät jo)
- Yksilölliset kuntoutukset (Kelan järjestämät esim. tules-vaivoihin keskittyvät kuntoutukset)
- Lääkinnälliset kuntoutukset (lääkärin läheteellä, harkinnanvaraiset)
- Ammatillinen kuntoutus (työkyvyttömyys tai sen uhka omaa työhön)
- esim. työkokeilut, koulutus uuden ammatin saaminen tähtäimessä)
- **Raha: Työnantaja maksuluokkansa mukaan vastaa työkyvyttömyyseläkkeiden maksusta – kuntoutustuen korvaa eläkevakuutusyhtiö**

Jos...

- voimme kuntoutuksen (TYK-, ASLAK-, yksilölliset kuntoutukset ym.) avulla vaikuttaa ja vähentää/ pienentää perinteisiä Rakentajien työkyvyttömyyseläkkeiden riskejä: tules-ongelmaa, kuormitusta työssä, turhia riskienottamisia, stressiä

Ja jos...

- ...voimme kuntoutuksen kautta vaikuttaa elintapoihin, elämäntapoihin ja asenteisiin terveellisellä tavalla

Niin...

- Kuntoutuksen avulla voimme vaikuttaa 2/3:aan rakennusalan työkyvyttömyysriskeihin

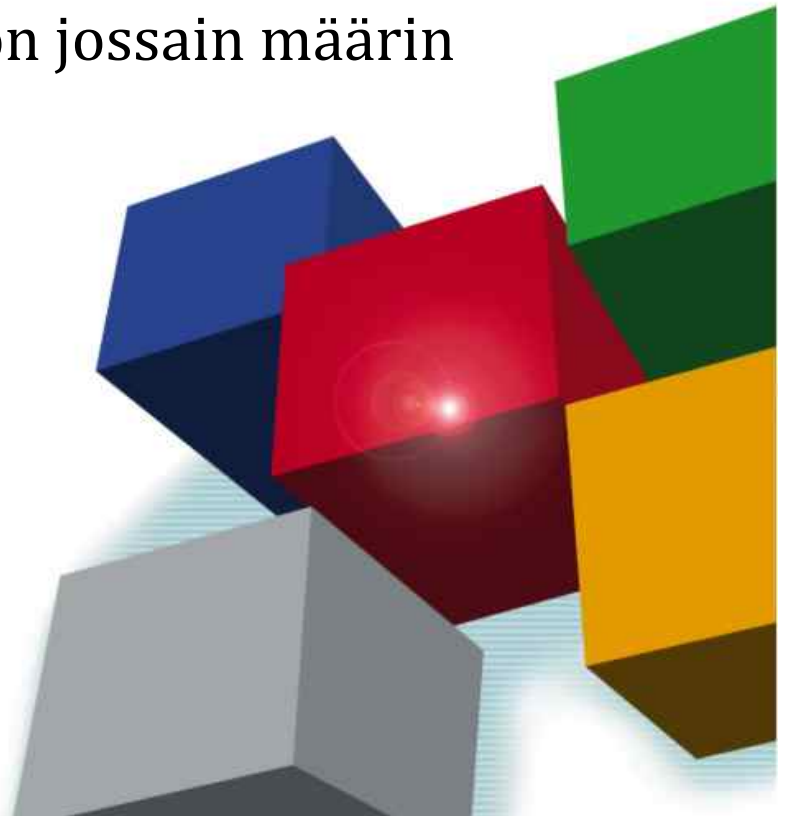
Jäljelle jää

- Psykososiaaliset kysymykset ja työn organisointi sekä kehittäminen eli
- työnjohdolliset tekijät

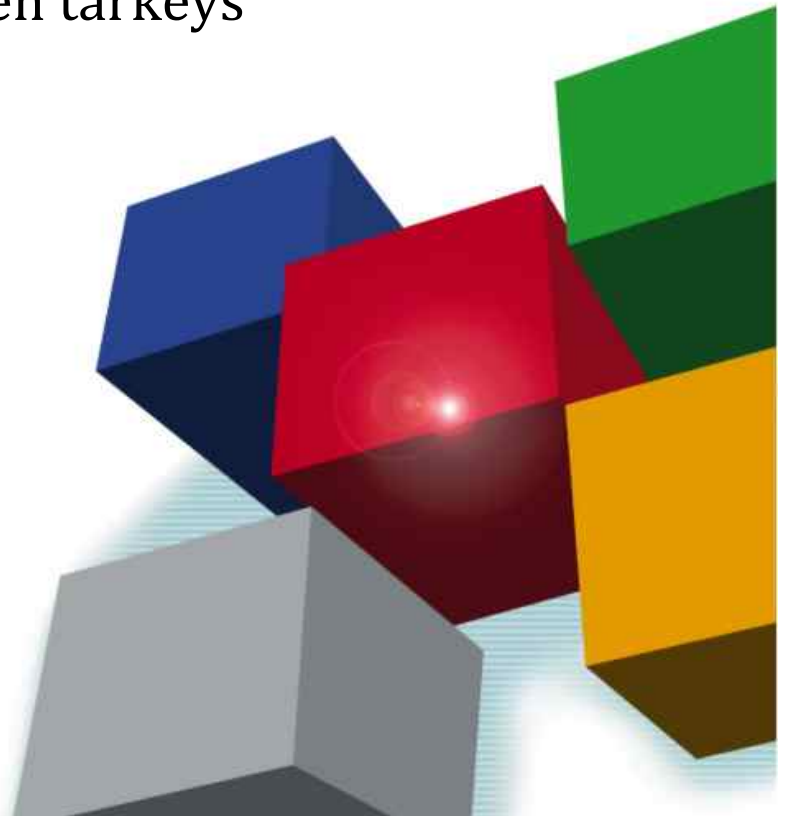
Miksi kuntoutus-mahdollisuuksia pitäisi hyödyntää?

- Terveestä työstä terveenä eläkkeelle eli tärkeintä on puuttua ajoissa ongelmiin
- Kelan työterveyspäällikkö Arto Laine
- ”Jos työterveyshuollossa ajaudutaan tilanteeseen, jossa jo menetettyä työkyvyn menetystä yritetään paikata, ennaltaehkäisy on jossain määrin myöhästä”

Millä keinoin

- Toimiva verkosto auttaa (työmaakohtaiset luottamushenkilöt, toimiva yhteistyöelin ja työterveyshoidon henkilöstö mukana) huomaamaan tarpeeksi ajoissa hälytysmerkkeihin
- Toimiva yritysکوhtainen varhaisen tuen ja puuttumisen malli
- työterveyshoidon ja kattavien, säännöllisten terveystarkastusten tärkeys

Varhaisen tuen/puuttumisen mallit (pakollinen 2011)

- määrittää työnantajien ja työterveyshuollon vastuut sairauspoissaolojen / työkykyasioiden hallinnassa
- sisältää sovitut hälytysmerkit, seulontakeinot ja puheeksiottokäytännöt
- vastuu toimintamallin suunnittelusta ja jalkauttamisesta on työnantajalla
- painottaa yhteistyötä
- ennalta ehkäisevän työterveyshuollon kustannuksista maksetaan 60 %:n korvaus niille työnantajille, jotka ovat yhdessä työntekijöiden ja työterveyshuollon kanssa sopineet työkyvyn hallinnasta ja varhaisen tuen toteuttamisesta työpaikalla
- jos yhteistyöstä ei ole sovittu, eikä suunnitelmaa ole, Kelan tuki on 50 %

